

Överenskommelse

**om samverkan för att förbättra kompetensförsörjningen och
påskynda individers etablering i arbetslivet**

Datum
2020-10-04

Innehåll

1. Parter	3
2. Bakgrund	3
3. Syfte	3
4. Övergripande mål	4
5. Målgrupp	4
5.1. Beskrivning av målgruppen	4
Ungdomar	4
Utrikesfödda	5
5.2. Behov hos målgrupperna	5
Reguljär utbildning	5
Strukturerade vardagsaktiviteter	5
Motiverande insatser till studier.....	6
Matchningstjänster	6
Anställningsstöd	6
Språkstödjande insatser.....	6
6. Organisering av samverkan	7
7. Arbetsprocesserna kring individerna	8
8. Kompetensförsörjning och lokala jobbspår	9
Analys av lokala kompetensbehov utifrån pensionsavgångar hos kommunens anställda.....	9
9. Jämställdhets- och ungdomsperspektiv	10
10. Uppföljning av samverkan	10
11. Överenskommelsen varaktighet och plan för revidering	10
12. Underskrifter	11

Datum
2020-10-04

1. Parter

Knivsta kommun (Huvudansvar ligger hos Vård- och Omsorgskontoret, utifrån Jobbspårens inriktning samt kommunens organisation bidrar även, Utbildningskontoret samt HR kontoret) – Organisationsnummer 21 20 00 - 3013

Arbetsförmedlingen Uppsala – Organisationsnummer 2021002114

2. Bakgrund

Knivsta kommun är en av Sveriges snabbast växande kommuner som har gått från 12000 invånare till ca 20000 invånare på knappt tio år. Nybyggnationen och tillväxttakten är hög och i planen för Knivsta 2035 kommer Knivsta då bebos av ca 35000 invånare i och med att Knivsta och Alsike växer samman i den hållbara staden. Detta är avhängigt det strategiska läget med närhet till både Uppsala, Stockholm samt Arlandas arbetsmarknader. De inflyttade i Knivsta är i stor utsträckning barnfamiljer och åldersfördelningen i kommunen är idag sådan att Knivsta har Sveriges yngsta befolkning med den största andelen barn per capita i hela landet.

Knivsta styrs utifrån Agenda 2030 och som en del i social- och ekonomisk hållbarhet är både Arbetsförmedlingens och kommunens uppdrag att säkerställa att unga studerar eller arbetar av oerhörd vikt. Detta är ytterligare viktigt då kommunen behöver säkerställa det framtida kompetensbehovet för att kunna bedriva funktionell kärnverksamhet inom bland annat skolans och omsorgens uppdrag.

En annan viktig målgrupp där det behövs ett samarbete mellan Knivsta kommun och Arbetsförmedlingen är utrikesfödda. Knivsta har under de senaste åren tagit emot ett ökat antal flyktingar. Det är av största vikt att personer inom Etableringsuppdraget, framför allt personer med låg utbildningsbakgrund, erbjuds insatser tidigt, för att de inte ska fastna i ett bidragsberoende.

Att tillsammans med Arbetsförmedlingen förbinda sig till att särskilt samverka kring dessa målgrupper via en DUA överenskommelse är ytterligare ett steg i att säkra den hållbara staden, säkra den framtida kompetensförsörjningen via valda yrkesspår samt bidra till social och ekonomisk hållbarhet.

3. Syfte

Att genom samverkan förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering i eller återgång till arbete.

Överenskommelsen syftar också på att tydliggöra och utveckla samverkansformerna mellan Knivsta kommun och Arbetsförmedlingen.

Datum
2020-10-04

4. Övergripande mål

- Att långsiktigt och varaktigt minska arbetslösheten och öka andelen personer som uppbär egen försörjning
- Bättre samordning av befintliga insatser från kommunen och Arbetsförmedlingen
- Fler övergångar till reguljära studier

Mera konkret:

- Under 2020 påbörja starten av 4 jobbspår för 2021
- 25 deltagare under 2021
- 65% av deltagarna som har gått vidare till arbete eller studier

5. Målgrupp

De individer som för sin etablering i eller återgång till arbetslivet bedöms ha behov av stöd och insatser från både Knivsta kommun och Arbetsförmedling

- Ungdomar i åldrarna 16-29 år
- Utrikesfödda, främst personer med låg utbildningsbakgrund

5.1. Beskrivning av målgruppen

Ungdomar

Målgruppen ungdomar är en heterogen målgrupp. Totalt finns det 99 personer inskrivna på Arbetsförmedlingen i åldern 16-24 år, det har nästan skett en fördubbling jämfört med hur det såg ut för 1 år sen till följd av pandemin. Unga har i allmänhet en svagare förankring på arbetsmarknaden än äldre. Det beror på kortare arbetslivserfarenhet och förhållandevis mer osäkra anställningar. Det visar sig bland annat genom att ungdomar är överrepresenterade bland de nya arbetslösa.

Tre grupper av ungdomar vill vi särskilt fokusera på:

- Ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret
- Ungdomar som varken arbetar eller studerar
- Introduktionsprogrammen i gymnasieskolan

Unga ensamkommande kan många gånger drivas av att snabbt komma i arbete för att kunna försörja sig själva men även bidra till försörjningen till familjen i hemlandet

Datum
2020-10-04

istället för att fullfölja sin gymnasieutbildning. I Knivsta består målgruppen av ett 20-tal individer just i det här fallet.

Utrikesfödda

Arbetslösheten för utrikesfödda i Knivsta kommun är 13,6% (12,4% för kvinnor och 14,8% för män) jämfört med 5,7% (5,3% för kvinnor och 6,1% för män) generell arbetslöshet i kommunen. Det finns 166 personer inskrivna på Arbetsförmedlingen med utomeuropeisk bakgrund, varav ca. 40% har en förgymnasial utbildning. Etableringsprogrammet sträcker sig över 2 år och de flesta individer framför allt de med låg utbildningsbakgrund behöver längre tid för att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden.

5.2. Behov hos målgrupperna

Reguljär utbildning

Pandemikrisen har slagit hårt mot branscher som hotell, restaurang och handel där tillfälliga anställningar är vanliga och där det finns många ingångsjobb för ungdomar och utrikesfödda. Krisen skyndar också på strukturomvandlingen på arbetsmarknaden vilket leder till att vissa jobb inte kommer tillbaka. Med anledning av den rådande pandemin ser vi ett ökat behov av reguljär utbildning hos både, ungdomar och utrikesfödda, dels för personer som inte har fullföljt gymnasieutbildning men även personer som kanske inte kan gå tillbaka till sitt tidigare jobb och behöver orientera sig mot ett nytt yrke. Avsaknad av fullständig gymnasieutbildning är en tydlig vattendelare på arbetsmarknaden där de utan utbildning har väsentligt svårare att etablera sig. Värdet av att investera i en utbildning är större ju yngre arbetssökande det handlar om (då de har längre tid kvar i arbetslivet).

Regeringen har också särskilt prioriterat grundläggande reguljär utbildning för nyanlända (via utbildningsplikten). De som omfattas av utbildningsplikt ska ges aktiviteter som leder mot reguljär utbildning.

Strukturerade vardagsaktiviteter

En del ungdomar har haft misslyckanden i skolan och är inte motiverade att satsa på utbildning. Ungdomar som misslyckas med sin utbildning drabbas hårt genom att de riskerar att hamna i arbetslöshet, utanförskap och psykisk ohälsa. Att bli sedd och få det stöd som behövs för att själv förstå sin situation och hitta lösningar är viktigt.

Unga som varken arbetar eller studerar har i många fall en komplex livssituation. De unga har ofta olika typer av sociala problem och skolmisslyckanden bakom sig. En bakgrund som i många fall leder till dålig självkänsla och svårigheter att hantera enkla vardagsaktiviteter. En stor del är utrikes födda, av dessa har vissa kommit sent till Sverige och har ett fåtal år i svensk skola. Psykiska funktionsnedsättningar är vanligt förekommande. Målgruppen har således särskilda behov av flexibla, individuellt anpassade och i vissa fall långsiktiga åtgärder.

Datum
2020-10-04

Det finns gemensamma drag i de behov av insatser som de unga har. De handlar om behov av strukturerade vardagsaktiviteter med ett utbildnings- eller arbetsliknande innehåll.

Motiverande insatser till studier

Studiemotiverande kurs på folkhögskola (SMF) har positiva effekter för övergång till utbildning för ungdomar, den ökar sannolikheten att delta i reguljära studier med cirka 20 procentenheter.

Arbetsförmedlingen erbjuder även Yrkes- och studiemotiverande moduler (YSM) som en förberedande utbildning. Effekterna av Arbetsförmedlingens förberedande utbildningar har visat sig ha positiva effekter framför allt för deltagare med högst en förgymnasial utbildning och personer som är födda utanför Europa.

Matchningstjänster

I avsaknad av formella kompetenser och de meriter som efterfrågas av arbetsgivare har både ungdomar och utrikesfödda sammantaget svårt att konkurrera genom att på traditionellt sätt söka arbete, utan är i behov av insats för ackvirering, introduktion och uppföljning på arbetsplats. Här behöver man i matchning mer utgå från den mjuka kompetensen.

Anställningsstöd

Här ser både Knivsta kommun och Arbetsförmedlingen stora möjligheter att samarbeta kring **Extratjänster** som är ett bra sätt för personer som står långt från arbetsmarknaden att få in en fot i arbetslivet. För kommunen kan det vara ett led i den strategiska kompetensförsörjningen, en möjlighet att få in folk i vård och omsorg.

Det är vidare väl belagt att utrikesfödda kvinnor är en grupp arbetsökande som strukturellt missgynnas när det gäller tillgången till arbetsnära insatser. Därmed finns goda skäl att tydligt prioritera extratjänster till utrikesfödda kvinnor i syfte att kompensera att denna grupp har väsentligt lägre tillgång till andra anställningsstöd.

Språkstödjande insatser

För allt fler branscher växer svårigheterna med rekrytering av ny personal. Andelen arbetslösa utrikesfödda män och kvinnor är samtidigt hög i Knivsta kommun. Ett sätt att möta efterfrågan på arbetskraft är att ta tillvara på de kompetensresurser som de utrikesfödda utgör. Kunskaper i svenska språket utgör dock ofta en utmaning för den målgruppen för att lyckas ta sig in på arbetsmarknaden. Förväntningarna vad gäller färdighet i svenska språket är generellt höga hos arbetsgivare i Sverige. Höga krav på svenskkunskaper ställs även på dem som vill ta del av arbetsmarknadsförberedande insatser och utbildningar.

Inom ramen för den här överenskommelsen kommer vi gemensamt hitta former för olika språkstödjande insatser som ska underlätta för utrikesfödda att utbilda sig och nå egen försörjning.

Datum
2020-10-04

6. Organisering av samverkan

För att inte skapa parallella strukturer byggs en samlad överenskommelse som i mångt och mycket tar avstamp i redan befintlig samverkan. Respektive samverkanspart har en uppdragsgivare med förväntningar kring resultat man vill uppnå genom ett gemensamt arbete. Organiseringen syftar till att ge en tydlig och funktionell struktur för förankring, ansvarsfördelning, kontaktvägar och gemensamma rutiner/arbetsätt.

Det ska bildas en **styrgrupp** som består av enhets-/sektionschefer. Styrgruppen träffas 4 gånger per år. Ordförandeskapet ligger hos Knivsta kommun. Gruppen ansvarar för måluppfyllelse och att de organisatoriska förutsättningarna finns hos respektive samverkanspart. Hanterar verksamhetsnära frågor som kräver ett beslutsmandat samt säkerställer att nödvändiga resurser finns i det dagliga arbetet. Styrgruppen utgörs av följande parter nedan:

- Utbildningskontoret, Utbildningschef
- Vård- och omsorgskontoret, Socialchef (Ordförande)
- Arbetsförmedlingen, Sektionschef med samverkansansvar för Knivsta kommun
- Adjungerad och föredragande: Områdeschef Myndighet

Utöver det bildas det en arbetsgrupp som är den operativt mer närliggande organisationen som i samverkan utför det dagliga arbetet och de nära resurserna som möjliggör Knivstas gemensamma arbetsmarknadsarbete. Arbetsgruppen träffas 6-8 gånger per år och eventuella strategiska vägval lyfts till styrgruppen för beslut.

Arbetsgruppen består av:

- Områdeschef Myndighet, Ordförande
- Gruppledare arbetsmarknadsenheten, Vuxenenheten
- Biträdande rektor/KAA samordnare, Sjögrenska Gymnasiet
- HR Partner Knivsta kommun
- Handläggare med Knivsta ansvar, Arbetsförmedlingen
- Områdeschef utförare, Vård och Omsorgskontoret
- Verksamhetschef förskola, Utbildningskontoret
- Kostchef, Utbildningskontoret
- Rektor vuxenutbildningen Knivsta

De av Arbetsförmedlingen Uppsala definierade ingångar och kontaktvägar till kärnverksamheten ska gälla även för deltagare i jobbspåren.

Det är önskvärt att jobbspåren har en tydlig koppling till Samordningsförbundets insats "En väg in flera vägar ut" som pågår i Knivsta fram till slutet av 2021, så att deltagarna i den insatsen kan få ta del av jobbspåren vid behov. Det finns en arbetsförmedlare kopplad till insatsen som även kan vara kontaktperson på operativ nivå för arbetet med jobbspåren inom ramen för den här överenskommelsen.

Det gemensamma **arbetsgivararbetet** utgår från arbetsgivarnas behov av kompetensförsörjning och individen i målgruppens behov av att rustas för att bli matchningsbar. Arbetsförmedlingen bidrar med resurser i form av företagsrådgivare.

Datum
2020-10-04

Företagsrådgivarens uppdrag är att inom ramen för samverkan och denna överenskommelse strategiskt arbeta med kompetensförsörjningsfrågor, vilket innebär företagskontakter i syfte att lyssna av företagets behov.

Respektive parts bidrag

Utgångspunkten i denna överenskommelse om samverkan är att respektive part har ett tydligt uppdrag i genomförandet av processen och att det är en del av respektive parts kärnverksamhet. Det garanterar att varje part tillför de kompetenser och resurser som behövs, oavsett om det är frågan om personalresurser, specialistkompetenser eller utbildningsplatser. Genom kunskap och respekt för varandras uppdrag och professioner undviker man felaktiga förväntningar på varandra och kan ta tillvara de kompetenser som finns inom de olika professionerna. Samtidigt bidrar samverkan till att utförandet blir effektivt och att synergieffekter uppstår, de olika perspektiven berikar det gemensamma arbetet.

Samverkan med övriga aktörer

Dessutom behövs det ett utvecklat samarbete med andra aktörer än de som ingår i överenskommelsen såsom utbildningsanordnare, folkhögskolor, kompletterande aktörer, fackliga organisationer, föreningsliv med flera. Det är viktigt att nyttja dessa samarbeten i den fördjupade samverkan. Det finns sedan tidigare en lång tradition att samverka med de fackliga organisationerna när det gäller arbetsmarknadspolitiska insatser, till exempel genom samråd och olika överenskommelser, vilket gäller såväl Arbetsförmedlingen som kommunerna. Arbetsförmedlingen använder privata aktörer i allt större utsträckning som utförare av tjänster för arbetssökande. Samarbetet med dessa är viktigt i det här arbetet.

7. Arbetsprocesserna kring individerna

Målsättningen är att inom ramen för överenskommelsen arbeta fram en modell för målgrupperna ungdomar och utrikesfödda som erbjuder ett samlat stöd från lokala myndigheter. Syftet är att med gemensamma resurser öka målgruppens möjlighet till långsiktig egen försörjning och förkorta tiden i bidragsberoende.

Samverkansprocessen startar med en gemensam planering som mynnar ut i spår med olika delmål mot antingen studier eller arbete. Kontinuerlig uppföljning och flexibilitet mellan olika professioner är avgörande för individens väg mot målet.

Arbetsförmedlingens och kommunens befintliga insatser, metoder och verktyg implementeras i den nya samarbetsformen.

Individens eget ansvar och vikten av engagemang tydliggörs och förstärks vid flera tillfällen under processen. Jobbspåren kan marknadsföras på olika sätt, bl.a. kommunens och Arbetsförmedlingens lokala hemsida, sociala medier mm. På så sätt kan individerna redan från början ta initiativet själva och anmäla intresse för att delta i ett jobbspår. Ett ansökningsförfarande där kandidaten får motivera varför denne ska antas och kortare praktik för att prova på i vägledande syfte kan tänkas vara aktuellt.

Datum
2020-10-04

För att kunna göra en effektiv planering behövs en samlad bild kring individens bakgrund/förutsättningar och önskan/målsättning. Det behöver göras en bedömning vart individen befinner sig på vägen mot arbete för att kunna erbjuda rätt insats i rätt tid. Den gemensamma planeringen bestående av lämpliga insatser utgår således från arbetsmarknadens krav kopplat till individens bakgrund och förutsättningar samt arbetsmarknadens förutsättningar kopplat till individens önskan och målsättning. Hänsyn tas till de samverkande parternas uppdrag och regelverk med målsättning kring en varaktig egenförsörjning.

En gemensam verktygslåda av insatser utarbetas. Insatserna kategoriseras i en tidslinje. På så sätt kan man påvisa vart individen befinner sig, vad som krävs av individen och bygga kedjor av insatser med en tydlig målbild. Verktygslådan uppdateras regelbundet utifrån förändringar som sker i utbudet av insatser.

Lokala jobbspår

Ett jobbspår är en kombination av insatser som syftar till att rusta deltagaren inför anställning inom en viss bransch hos en specifik arbetsgivare. Den lokala arbetsgivaren är delaktig i utformningen av insatsen, urvalet av lämpliga kandidater och erbjuder oftast någon form av arbetsplatsförlagt lärande. Insatsen riktas till målgruppen för denna överenskommelse. Beroende på jobbspårets innehåll behöver dock deltagaren vara kvalificerad att anvisas insatserna utifrån befintliga regelverk.

8. Kompetensförsörjning och lokala jobbspår

Det pågår en generell strukturomvandling av arbetsmarknaden, drivkraften är framförallt teknisk utveckling. Den pågående samhällskrisen, som började våren 2020, accelererar omvandlingen. Digitalisering och automatisering blir än viktigare och vissa arbeten kommer inte tillbaka efter krisen.

Offentliga tjänster och inte minst vårdsektorn har länge haft arbetskraftsbrist och den har inte minskat eftersom den pågående krisen framförallt är en hälsorelaterad kris. Det har samtidigt medfört en acceleration av digitala lösningar för att mildra kompetensbristen. Samtidigt finns det betydande delar inom vård, skola och omsorg som inte låter sig robotiseras eller digitaliseras. Offentlig tjänstesektor behöver möta arbetskraftsbristen med inte minst attraktiva arbetsförutsättningar.

Analys av lokala kompetensbehov utifrån pensionsavgångar hos kommunens anställda

(källa: HR-avdelningen Knivsta kommun)

Bransch	Behov av rekrytering (ungefärligt antal)		Yrke/arbetsställe	Förkunskapskrav	Arbetsgivare Arbetsställe
	Kort sikt	Lång sikt			
Omvårdnad	15	50		Undersköterska	
Storkök/restaurang	3	7		Ekonomibitråde/kock	
Skola/barnomsorg	15	40		Barnskötare/elevassistent	

Datum
2020-10-04

Omvårdnad	5	27		Vårdare	
-----------	---	----	--	---------	--

9. Jämställdhets- och ungdomsperspektiv

Jämställdhetsperspektiv

All statistik och uppföljning ska redovisas könsuppdelat. Vi behöver utvidga perspektiven för de individer som finns inom målgruppen att söka sig till alla typer av yrken oavsett om de traditionellt är kvinno- eller mansdominerande.

Vi är måna om att sträva mot en jämställd fördelning i våra olika insatser och aktiviteter. Varje part har uppdraget att fördela resurserna på ett sådant sätt att inte någon grupp gynnas omedvetet.

Ungdomsperspektiv

Målen för den svenska ungdomspolitiken definieras i propositionen "Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande" (2013/14:191). I den fastslås en tredelad övergripande målsättning om att alla ungdomar "ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen". Att arbeta med ungdomspolitik är bindande för myndigheter och vägledande för kommuner och regioner. Rätten till delaktighet och inflytande gäller både övergripande politiska beslutsprocesser i samhället och insatser som berör unga som målgrupp. I propositionen fastslås att alla statliga beslut och insatser som berör unga ska ha ett ungdomsperspektiv. Ungdomsperspektivet innebär vidare att unga ska:

- Beträktas som en mångfald individer
- Stödjas att bli självständiga
- Ha möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande

I vårt gemensamma arbete betyder det att ungas intressen, behov och synpunkter ska beaktas vid planering, genomförande och uppföljning av insatser. En förutsättning för detta är att vi är inlyssnande och har kunskap om ungas villkor och behov samt kunskap om olika insatser och metoder som kan förbättra ungas levnadsvillkor.

10. Uppföljning av samverkan

Kommunerna och Arbetsförmedlingen åtar sig att svara på enkäter från Dua inom ramen för Duas uppföljning av samverkan och lokala jobbspår ur ett nationellt perspektiv. De lokalt uppsatta målen följs regelbundet upp av styrgruppen.

11. Överenskommelsen varaktighet och plan för revidering

Överenskommelsen gäller tills vidare fr.o.m. 2020-11-01
Revidering sker en gång om året eller vid behov.

Datum
2020-10-04

12. Underskrifter

För Knivsta Kommun:

Daniel Lindqvist: Kommundirektör

För Arbetsförmedlingen Uppsala:

Emelie Preinitz: Enhetschef Arbetsförmedlingen Uppsala

